

# **Scenariusz zajęć na motywach książki**

## **Grażyny Bąkiewicz *Kto tu rządzi? Demokracja od podwórka***

Opracowała: Joanna Haftka

Temat: Walkiem po demokracji... czyli walkowanie demokracji

Realizowane treści z podstawy programowej:

- lokalizowanie w czasie i przestrzeni cywilizacji starożytnej Grecji;
- poznanie różnych systemów sprawowania władzy;
- posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnienie ich znaczenia;
- kształtowanie i rozwijanie postawy patriotycznej;
- tworzenie krótkich i długich wypowiedzi.

Grupa docelowa: klasa V

Czas trwania: 2 x 45 minut

Cele operacyjne: uczeń:

- poznaje pojęcie demokracji i jej historię;
- argumentuje zasadność postaw obywatelskich;
- wyjaśnia, czym zajmuje się władza państwowa;
- wyjaśnia zasadę trójpodziału władzy;
- wyjaśnia, jak przeprowadzane są wybory organów samorządu klasowego;
- rozumie znaczenie procedur demokratycznych i stosuje je w życiu szkoły;
- przyjmuje aktywną postawę do wyrażania własnego zdania i własnych wartości, śmiałego i świadomego formułowania opinii;
- rozpoznaje własne potrzeby i potrzeby innych;
- współpracuje z innymi;
- doskonali umiejętność łączenia informacji z różnych źródeł.

Techniki / metody / formy pracy: rozmowa nauczająca, burza mózgów, praca zespołowa, metoda projektu, gra dydaktyczna

Środki dydaktyczne: kartki A4 z hasłem „demokracja”, prezentacja Power Point, rzutnik, ekran, brystol, karty do głosowania przygotowane przez uczniów, urna, film edukacyjny *Demokratyczne Ateny* z kanału Lekcje historii na YouTube, telefon (każdy uczeń), gra edukacyjna kahoot.it.

## **Lekcja I**

### **Przebieg lekcji:**

1. Czynności wprowadzające do zajęć – wyścig mózgów

Uczniowie otrzymują kartki z napisem „demokracja”. Metodą burzy mózgów pracują w małych grupach, wypisując skojarzenia z hasłem podanym na kartce. *(5 minut pracy)*

**Pytanie kluczowe:** Co to jest? Z czym się kojarzy? Kto może być odpowiedzialny za demokrację?

2. Trenowanie mózgu – weryfikacja wiedzy

Rozmowa nauczająca. Wychowawca przedstawia prezentację przygotowaną w programie PowerPoint. Prezentacja zawiera kilka podstawowych informacji z zakresu demokracji, uzupełnione przykładowymi ilustracjami z książki Grażyny Bąkiewicz. Slajdy zawierają tłumaczenia w języku ukraińskim z myślą o uczniach przebywających w polskich szkołach ze względu na konflikt zbrojny w Ukrainie. Nauczyciel, prezentując slajdy, może uzupełniać rozmowę własnymi anegdotami. *(13 minut, slajdy 1–7).*

### **Załącznik nr 1: prezentacja**

3. Zadanie specjalne – pokaż, na co Cię stać! Demokratyczne wybory *(slajd 8)*

Nauczyciel stopniowo wyjaśnia zasady zabawy w demokratyczne wybory klasowego samorządu. Istota wyborów jest uczniom znana już od pierwszej klasy szkoły podstawowej. Zaczynają od stworzenia kodeksu.

- a) Wybór trzech sędziów, którzy zapiszą zasady wyborów na brystolu.
- b) Zgłoszenie kandydatów na stanowisko przewodniczącego klasy. Osoby chętne same zgłaszają swoją kandydaturę; można też zgłosić swojego wybrańca pod warunkiem, że wyrazi zgodę na udział w wyborach. *(minimum 3 osoby)*

**Pytanie kluczowe:** Jakie cechy powinna mieć osoba rządząca klasą?

- c) Omówienie plakatu z regułami gry. *(slajd 9)*
- d) Wybór osób, które zajmą się przygotowaniem urny, oraz kart do głosowania. Wyłonienie chętnych do przygotowania sali – lokalu wyborczego.
- e) Wybór komisji czuwającej nad prawidłowym przebiegiem wyborów i liczącej głosy.

- f) Ustalenie zasad głosowania (każdy oddaje jeden głos, stawiając krzyżyk przy wybranym kandydacie). Ustalenie, kiedy oddany głos będzie nieważny.
- g) Zwrócenie się do kandydatów na stanowisko przewodniczącego klasy. Określenie terminu siedmiu dni (do kolejnej lekcji godziny do dyspozycji wychowawcy), na przygotowanie i kampanię wyborczą. Kandydaci przygotowują plakaty, ulotki, listy do swoich wyborców, aby zachęcić do oddania głosu. Wybrańcy sami decydują o sposobie prezentacji siebie. *(około 27 minut)*.

#### 4. Zakończenie zajęć.

## **Lekcja II**

### **Przebieg lekcji:**

#### 1. Czynności porządkowe i organizacyjne

Przygotowanie pomieszczenia – zamiana klasy w lokal wyborczy. Ustawienie stolików tak, aby stworzyć warunki tajności głosowania, ustawienie urny, rozłożenie kart z nazwiskami kandydatów, wybór miejsca dla komisji. *(Przygotowanie sali warto rozpocząć już podczas przerwy; zajmują się tym osoby wybrane na poprzedniej lekcji).*

#### 2. Przystąpienie do głosowania

Nauczyciel pełni rolę osoby czuwającej nad spokojem w klasie i przestrzeganiem ogólnych zasad. Czuwa nad pracą każdej grupy – przygotowujących salę, sędziów, jednak nie ingeruje bez wyraźnej potrzeby.

Uczniowie pobierają karty do głosowania, udają się do wydzielonego miejsca, głosują, wrzucają kartę do urny. Nasi wybrańcy oraz sędziowie również oddają głos. Po zagłosowaniu przez wszystkich, komisja udaje się w ustronne miejsce w celu podliczenia głosów oraz kontroli, czy wszystkie karty zostały prawidłowo wypełnione. Trzy osoby z najwyższą liczbą głosów zostają samorządem klasowym. W czasie oczekiwania na wyniki, klasa jako ciekawostkę ogląda film edukacyjny *Demokratyczne Ateny* z kanału Lekcje historii na YouTube. *(około 20 minut w zależności od liczebności klasy)*

<https://www.youtube.com/watch?v=QwaJU6FJ5rI> – link do filmu

#### 3. Zaproszenie klasowej komisji do przedstawienia wyników

Fanfary na cześć zwycięzców. Złożenie gratulacji. Przedstawienie:

I Przewodniczącego klasy

II Zastępcy przewodniczącego

III Skarbnika *(7 minut)*

#### 4. Trójpodział władzy w naszej klasie (*slajd 10*)

Nauczyciel wyjaśnia, że wszyscy uczniowie naszej klasy to pomysłodawcy (władza ustawodawcza). Swoje pomysły wielu akcji i wydarzeń, które miałyby mieć miejsce w klasie, zgłaszają do przewodniczącego (władzy wykonawczej). Przewodniczący weryfikuje pomysły i wciela je w życie. Nasz sąd wybrany na wcześniejszych zajęciach czuwa czy wszystko odbywa się zgodnie z prawem w naszej klasie.

#### 5. Ewaluacja – sprawdzenie wiedzy zdobytej podczas lekcji o demokracji z wykorzystaniem aplikacji kahoot.it

Rozwiązanie quizu przygotowanego przez nauczyciela. Do przeprowadzenia quizów niezbędne są telefony (każdy uczeń ma swój). Można również przeprowadzić lekcję w sali komputerowej, gdzie uczeń korzysta ze swojego stanowiska. Nauczyciel podaje adres strony internetowej, wygenerowany PIN do gry, uczniowie nadają swój login. Po zalogowaniu się nauczyciel czyta pytania, a uczniowie klikają dostępne kolory na swoich ekranach (niebieski – prawda, czerwony – fałsz). Quiz zawiera 5 pytań. (*15 minut*)

<https://create.kahoot.it/details/fb2b88f9-f25e-43cb-b288-70a828f766d1> – link do gry

#### 6. Zachęcenie do klasowego konkursu plastycznego na komiks *Nasze wybory*. Jako inspiracja – odesłanie do książki *Kto tu rządzi? Demokracja od podwórka* Grażyny Bąkiewicz.

#### Bibliografia:

1. Bąkiewicz G., *Kto tu rządzi? Demokracja od podwórka*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2022

#### Spis ilustracji w prezentacji PowerPoint:

1. Bąkiewicz G., *Kto tu rządzi? Demokracja od podwórka*, Wydawnictwo Literatura, Łódź 2022, str. 52, 57 i 77.

#### Strony internetowe:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=QwaJU6FJ5rI>
2. <https://create.kahoot.it/details/fb2b88f9-f25e-43cb-b288-70a828f766d1>
3. <https://podstawaprogramowa.pl>
4. <https://zpe.gov.pl/a/demokratyczne-ateny/D4xMyBA12>

Skąd pochodzi demokracja?

WYWODZI SIĘ ZE  
STAROŻYTNYCH ATEN

Коли була заснована демократія?

ПОХОДИТЬ ІЗ  
СТАРОДАВНІХ АФІН

Kiedy? / Як давно?

PRZEŁOM VI I V WIEKU  
P.N.E./РУБІЖ VI-V СТОЛІТЬ  
ДО НАШОГО ЕРА

Co oznacza demokracja?

TO WŁADZA LUDU



ILUSTRACJA A. NOWICKIEGO; KTO TU RZĄDZI? DEMOKRACJA OD PODWÓRKA G. BĄKIEWICZ



Що означає демократія?

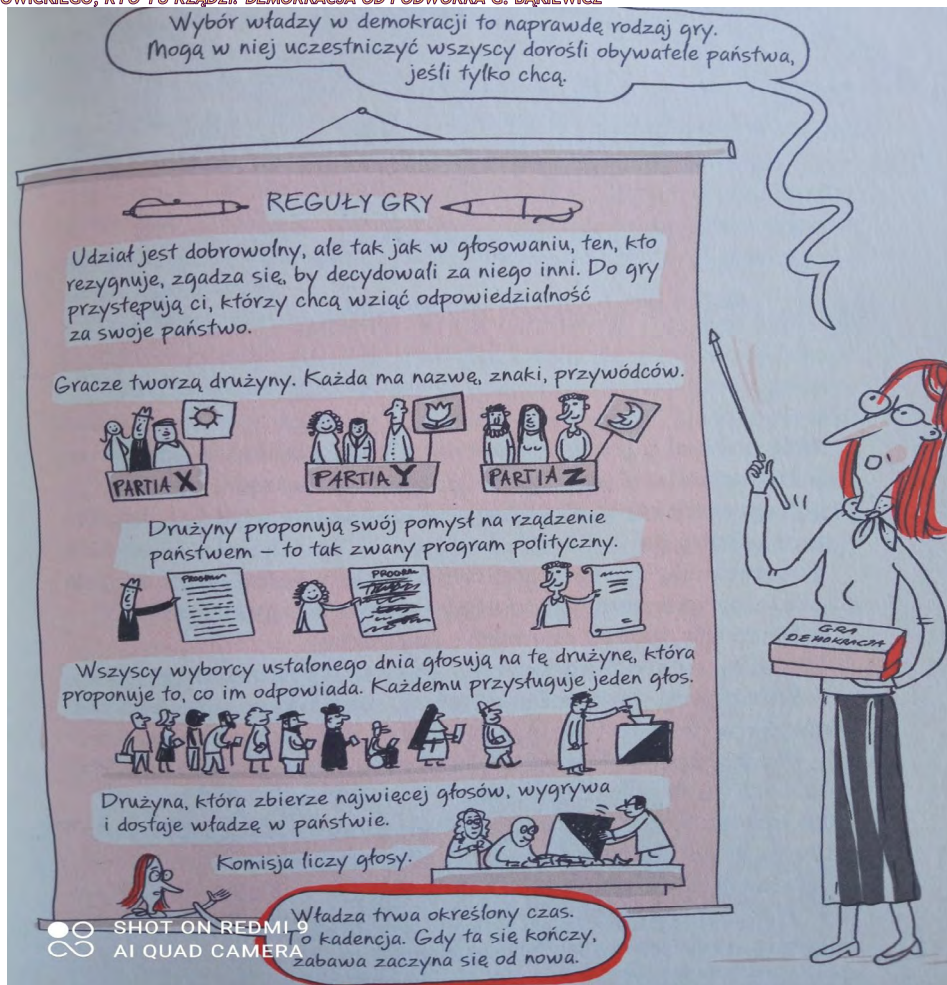
ЦЕ СИЛА  
НАРОДУ

MIMO WIELU NEGATYWNYCH ASPEKTÓW, JAK NP. FAKTU, ŻE PRAWO GŁOSU NALEŻAŁO TYLKO DO MĘŻCZYŹN, A NIE KOBIET, UWAŻA SIĘ, ŻE BYŁ TO WIELKI KROK DO UCYWILIZOWANIA ŚWIATA. KORZYSTAMY Z TEGO DO DZISIAJ, WCIAŻ ULEPSZAJĄC NASZĄ DEMOKRACJĘ.

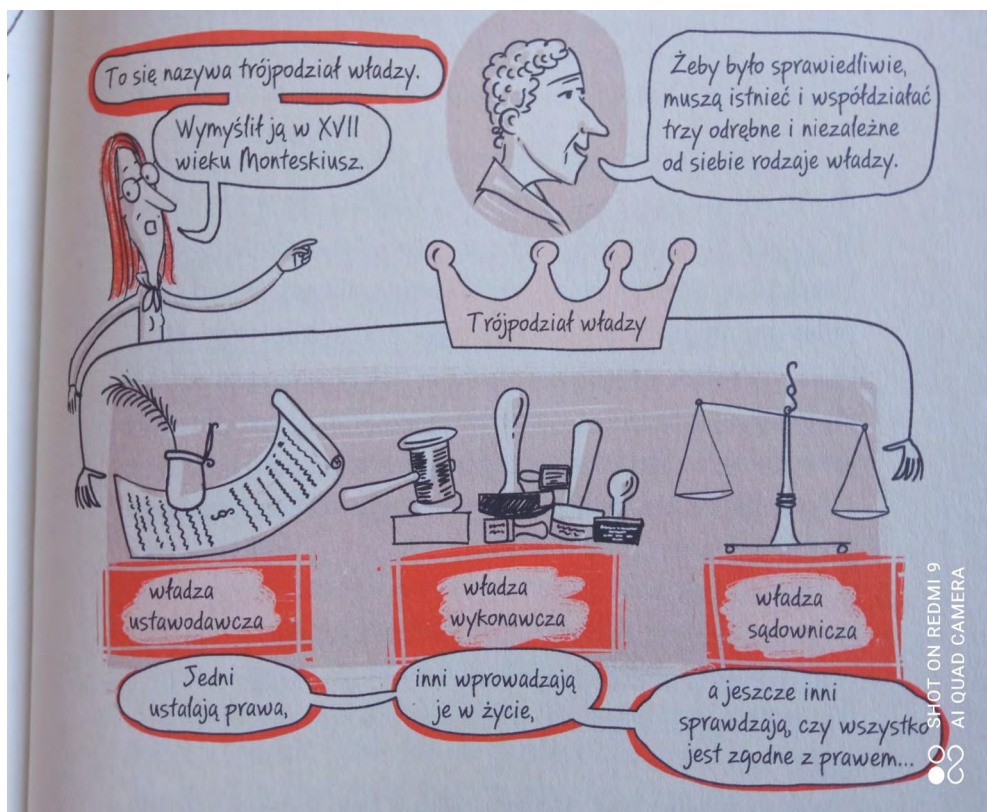
ПОПРИ БАГАТО НЕГАТИВНИХ  
МОМЕНТІВ, ЯК-ОТ ТЕ, ЩО ПРАВО  
ГОЛОСУ МАЛИ ЛИШЕ ЧОЛОВІКИ,  
А НЕ ЖІНКИ, ВВАЖАЄТЬСЯ, ЩО  
ЦЕ БУВ ВЕЛИКИЙ КРОК ДО  
ЦИВІЛІЗАЦІЇ СВІТУ. МИ  
КОРИСТУЄМОСЯ НИМ ДОНИНІ,  
ПОСТІЙНО ВДОСКОНАЛЮЮЧИ  
НАШУ ДЕМОКРАТІЮ.

ZADANIE  
SPECJALNE -  
POKAŻ, NA CO CIĘ  
STAĆ

ПОКАЖИ, ЩО ТИ ВМІЄШ?  
ДАВАЙТЕ ПОГРАЄМО У  
ВИБОРИ КЛАСНОЇ РАДИ.  
ОБЕРЕМО СУД, ЯКИЙ  
ГОТОВИЙ ПІДГОТУВАТИ  
БЮЛЕТЕНІ, ПОСТАВИМО  
РІЗНІ ЗАВДАННЯ. КОЖЕН  
МОЖЕ БАЛОТУВАТИСЯ НА  
ВИБОРАХ.



# TRÓJPODZIAŁ WŁADZY



ILUSTRACJA A. NOWICKIEGO; KTO TU RZĄDZI? DEMOKRACJA OD PODWÓRKA G. BĄKIEWICZ

**ŻYCZĘ POWODZENIA  
NOWEMU  
WYBRANEMU  
SAMORZĄDOWI!  
OWOCNEJ PRACY!**